

Механізм незалежного звітування

Звіт за результатами:
Україна 2021–2022

Open
Government
Partnership

Independent
Reporting
Mechanism

Головне

Повномасштабне військове вторгнення Росії в Україну змінило пріоритети уряду та громадянського суспільства протягом п'ятого циклу плану дій OGP. Попри виклики, пов'язані з вторгненням, план дій заклав основу для прозорості бенефіціарної власності, видобувних галузей і відкритих даних. Координаційна рада — багатосторонній форум в Україні — продовжувала збиратися протягом періоду впровадження, хоча вторгнення також вплинуло на залучення зацікавлених сторін.

Ранні результати

П'ятий план дій України охоплював різноманітні теми, такі як прозорість бюджету, облік державних активів, бенефіціарна власність, видобувні галузі, дороги та інфраструктура, люди з інвалідністю та гендерно дезагреговані дані.

У половині зобов'язань було досягнуто ранніх результатів. Це включало покращення прозорості місцевого бюджету (Зобов'язання 1), перевірку бенефіціарної власності (Зобов'язання 3), дистанційне навчання в освітньому процесі (Зобов'язання 6), звітування у видобувному секторі (Зобов'язання 8), створення Національного центру компетенцій у сфері відкритих даних (Зобов'язання 9), забезпечення цифрового доступу для людей з інвалідністю (Зобов'язання 10) та залучення молоді (Зобов'язання 11). Після оголошення воєнного стану внаслідок повномасштабного військового вторгнення Росії 24 лютого 2022 року, уряд з міркувань безпеки обмежив публічний доступ до деяких онлайн-платформ, про які йшлося у плані дій¹. МНЗ не зміг оцінити весь масштаб результатів деяких з зазначених зобов'язань через те, що обмеження досі в силі.

Виконання

За вісьмома зобов'язаннями з 14 (57%) було досягнуто значного чи повного виконання. Це дещо нижчий результат, ніж 11 з 17 зобов'язань (64%), які було значною мірою чи повністю виконано в рамках плану дій на 2018–2020 роки.

Такий рівень виконання зумовлений графіком заходів, взаємодією з громадськими організаціями та підтримкою міжнародних партнерів. Заходи, проведені до повномасштабного вторгнення, загалом виконувались у більшому обсязі. Зобов'язання 2 щодо обліку державних активів, Зобов'язання 7 щодо електронної демократії, а також компонент електронних контрактів у Зобов'язанні 1 були виконані в обмеженому обсязі через зміни у підходах відповідальних установ і зацікавлених сторін та інші труднощі,

РЕЗЮМЕ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ

РІВЕНЬ ВИКОНАННЯ

8/14

Виконані чи значною мірою виконані зобов'язання

ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ

7/14

Зобов'язання з ранніми результатами

0/14

Зобов'язання з суттєвими чи видатними ранніми результатами

ВІДПОВІДНІСТЬ МІНІМАЛЬНИМ ВИМОГАМ:

Виконання відповідно до процесу OGP:

пов'язані з вторгненням. У рамках деяких зобов'язань було створено необхідні технології для розкриття інформації, але про практичні результати реалізації не відомо нічого або відомо дуже мало через нестачу загальнодоступної інформації.

Участь і співтворчість

Секретаріат Кабінету Міністрів України залишався відповідальним за процес OGP в Україні. Координаційна рада — багатосторонній форум України — п'ять разів проводила засідання протягом реалізації, щоб обговорити статус зобов'язань і наступний план дій². Відбір нових членів Координаційної ради у травні 2021 року покращив нагляд з боку громадянського суспільства³.

Попри виклики пандемії COVID-19 та повномасштабного вторгнення Росії, відбулося кілька заходів з метою залучення громадянського суспільства — насамперед протягом першого року реалізації плану. У 2021 та 2022 роках уряд та громадянське суспільство організовували онлайн та офлайн заходи під час Тижнів відкритого уряду. Крім того, у структуру деяких зобов'язань був вбудований діалог, окреме обговорення політики відкритої науки з науковцями (Зобов'язання 4), залучення приватних компаній до створення платформи для патентів та інновацій (Зобов'язання 5), а також тренінги для молоді (Зобов'язання 11). Зобов'язання 8 було пов'язане з діяльністю України в рамках Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ), що передбачає залучення Багатосторонньої групи зацікавлених сторін ІПВГ до роботи на новому порталі ІПВГ.

Реалізація плану в контексті

Після повномасштабного військового вторгнення Росії уряд і громадянське суспільство протягом другого року реалізації плану (2022) насамперед зосередилися на безпекових і гуманітарних пріоритетах. Після початку вторгнення кількість активних державних службовців зменшилася, що збільшило навантаження на державні установи⁴. Вторгнення загалом не вплинуло на донорське фінансування, яке вже було виділено для виконання зобов'язань OGP, хоча в деяких випадках уряд і громадянське суспільство переспрямували фінансування на гуманітарну допомогу та відбудову. Військові дії та окупація унеможливили проведення заходів та збір інформації на окремих територіях. Крім того, зміна пріоритетів Міністерства інфраструктури обмежила реалізацію діяльності, пов'язаної з органами місцевого самоврядування та державною інфраструктурою⁵.

23 червня 2022 року Європейська Рада схвалила надання Україні статусу кандидата на членство в Європейському Союзі (ЄС) і надала Україні рекомендації щодо прозорості та боротьби з корупцією⁶. Рекомендації ЄС також повпливали на спільну розробку наступного плану дій OGP та слугували мотиваційним чинником для покращення прозорості та підзвітності.

¹ Воєнний стан було введено 24 лютого 2022 року, а потім продовжено щонайменше до 15 листопада 2023 року. Див.: Anna Pruchnicka, «Ukraine extends martial law, ruling out October parliament vote,» Reuters, 27 July 2023, <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-extends-martial-law-ruling-out-october-parliament-vote-2023-07-27>.

² Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України, 22 травня 2023 року, <https://www.opengovpartnership.org/documents/ukraine-end-of-term-self-assessment-2020-2022>.

³ Склад Координаційної ради з питань реалізації в Україні Ініціативи «Партнерство „Відкритий Уряд“», Кабінет Міністрів, 3 липня 2023 р., <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/partnerstvo/kr5-20230703.pdf>.

⁴ За офіційною інформацією, понад 7400 державних службовців залишили країну або були мобілізовані до армії, що становить близько 5% поточної чисельності державних службовців. Див.: «Статистичні дані про склад державних службовців», Національне агентство України з питань державної служби, 31 березня 2023 р., <https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/DIYALNIST/KSDS/1%D0%BA%D0%B2.23.pdf>, 7.

⁵ Постановою Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2022 року Міністерство інфраструктури було приєднане до Міністерства розвитку громад та територій, і орган реформували в Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. Див.: «Government adopted a decision to optimize the system of central executive bodies,» Service of Minister of the Cabinet of Ministers, 2 грудня 2022 р., <https://www.kmu.gov.ua/en/news/uriad-pryiniav-rishennia-pro-optymizatsiiu-systemy-tsentralnykh-orhaniv-vykonavchoi-vlady>.

⁶ «Recommendations of the European Commission regarding the status of Ukraine for EU membership,» Delegation of the European Union to Ukraine, 17 червня 2022 р., https://www.eeas.europa.eu/node/415005_en?s=232.

Зміст

Section I: Key Observations	6
Section II: Implementation and Early Results	8
Section III. Participation and Co-Creation	17
Section IV. Methodology and IRM Indicators	20
Annex I. Commitment Data.....	22

Дисклеймер: Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Європейського Союзу. Її зміст є виключною відповідальністю Механізму незалежного звітування (МНЗ) і не обов'язково відображає погляди Європейського Союзу. Оцінки МНЗ проводяться незалежно у співпраці з дослідниками певної країни, переглядаються персоналом МНЗ і контролюються Міжнародною експертною групою (МЕГ) для забезпечення незалежності, об'єктивності та науково обґрунтованих досліджень.

Funded by the
European Union

Розділ I: Ключові спостереження

Повномасштабне військове вторгнення Росії суттєво вплинуло на роботу України над відкритим урядом загалом і на процес OGP зокрема. Попри це, уряд не відмовився від прагнення до реформ. Вторгнення також підкреслило роль українського громадянського суспільства та міжнародних партнерів для процесу OGP в Україні.

Спостереження 1: Повномасштабне вторгнення Росії, що розпочалось у 2022 році, вплинуло на прозорість уряду, але політична воля досягти цілей відкритого уряду залишалася сильною.

У контексті воєнного стану після повномасштабного вторгнення Росії уряд обмежив доступ до даних, які можуть бути чутливими для національної безпеки, дозволивши розпорядникам приховувати такі дані. Ці обмеження торкнулися зобов'язань щодо прозорості бюджету (Зобов'язання 1), перевірки бенефіціарної власності (Зобов'язання 6), прозорості видобувної промисловості (Зобов'язання 8) та інформації про дороги (Зобов'язання 12).

Громадянське суспільство України висловило занепокоєння, оскільки тимчасові обмеження доступу до інформації, які цілком виправдані на початку війни, можуть використовуватися деякими відомствами для приховування інформації, яка не становить загрози національній безпеці¹. Учасники Координаційної ради від громадянського суспільства наполягали на тому, щоб усі реєстри та бази даних, які були відкриті до війни, було відновлено після закінчення воєнного стану. Багато державних реєстрів і баз даних, доступ до яких було обмежено на початку повномасштабної війни, знову відкрили з серпня 2022 року².

У Звіті про зрілість відкритих даних за 2022 рік Європейський портал відкритих даних і надалі визнавав Україну лідером, який встановлює нові стандарти у сфері відкритих даних³. Зобов'язання 9 щодо Центру компетенцій у сфері відкритих даних продемонструвало політичну волю України посилити роботу з відкритими даними. Міністерство цифрової трансформації веде постійний діалог із власниками даних, РНБО та військовими, щоб визначити дані, які можуть бути відкриті під час війни, та інформацію, яка буде оприлюднена після завершення війни⁴.

Спостереження 2: Зобов'язання, до виконання яких було залучене громадянське суспільство, виконувалися з вищим рівнем ймовірності, попри те, що деякі великі ГО спрямували основні зусилля на екстрені потреби на початку повномасштабної війни.

Хоча більшість відповідальних державних органів і надалі брали участь у процесі OGP після початку повномасштабного вторгнення Росії, зобов'язання, у виконанні яких ключову роль відігравали громадські організації, були більш ефективними. Разом з тим, деякі ключові ГО припинили підтримку своїх зобов'язань після початку вторгнення. Наприклад, Transparency International Україна припинила підтримку Зобов'язання 2 щодо обліку державних активів, а CoST Ukraine загалом припинили свою діяльність, що виявилось перешкодою для реалізації Зобов'язання 13 щодо єдиних ідентифікаторів для інфраструктурних контрактів. Зобов'язання, у яких не було конкретних партнерів з громадянського суспільства, загалом були менш успішними, такі як Зобов'язання 14 щодо гендерно дезагредованих даних.

Українське громадянське суспільство очікує, що змушене буде відігравати ключову роль у повоєнній відбудові країни та вступі до ЄС. ГО впевнені в успішному діалозі з урядом, враховуючи історію успіху в покращенні прозорості та підзвітності в державних фінансах і видобувних галузях в рамках планів дій OGP та за їх межами. Міжнародне визнання цих успіхів позитивно вплинуло на співпрацю з урядовцями.

Спостереження 3: Підтримка міжнародних донорів була критично важливою для виконання зобов'язань, зокрема для закладення основи для нових онлайн-платформ.

Хоча уряд виділив людські та фінансові ресурси на реалізацію Зобов'язань, де це було можливо, підтримка міжнародних партнерів була критично необхідною для виконання більшості зобов'язань, особливо на початку виконання плану дій. Наприклад, Німецьке агентство з міжнародного співробітництва (GIZ) допомогло створити систему звітності ІПВГ (Зобов'язання 8) і платформу патентування та інновацій (Зобов'язання 5). Проект «Прозорість і підзвітність у державному управлінні та послугах» (TAPAS) від USAID & UK Aid сприяв розбудові потенціалу та науково-дослідницькій діяльності Центру компетенцій у сфері відкритих даних (Зобов'язання 9), порталу геолокаційних даних щодо дорожньої мережі (Зобов'язання 12), а також діяльності Єдиного порталу даних та інших ініціатив у сфері відкритих даних. Завдяки програмі EU for Integrity від OGP для Східного партнерства вдалося провести дослідження щодо електронних контрактів (Зобов'язання 1) та аудит державних реєстрів, які були використані для розробки рекомендацій щодо системи перевірки кінцевої бенефіціарної власності (Зобов'язання 6). Міжнародний фонд «Відродження» допоміг розробити інтерактивний курс з перевірки кінцевих бенефіціарних власників для українських державних службовців та громадських організацій. Крім того, ПРООН в Україні допомогла дослідити цифрову доступність для людей з інвалідністю (Зобов'язання 10), а Рада Європи підтримала залучення молоді через свій проект «Молодь за демократію в Україні» (Зобов'язання 11).

¹ Інтерв'ю дослідника МНЗ з зацікавленими сторонами з боку громадянського суспільства, червень 2023 року; «Open statement of the RISE Ukraine Coalition on ensuring the availability of open data», RISE Ukraine, <https://www.rise.org.ua/blog/open-statement-of-the-rise-ukraine-coalition-on-ensuring-the-availability-of-open-data>.

² «Портал відкритих даних Data.gov.ua відновив свою роботу», Міністерство цифрової трансформації, 1 серпня 2022 року, <https://www.kmu.gov.ua/news/portal-vidkrytykh-danykh-datagovua-vidnovyv-svoiu-robotu-vpershe-vid-pochatku-povnomasshtabnoi-viiny>; Михайло Корнєєв (Міністерство цифрової трансформації), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 29 червня 2023 р.

³ «Assessing open data developments across Europe: Discover the Open Data Maturity Report 2022,» data.europa.eu, 14 грудня 2022 р., <https://data.europa.eu/en/publications/datastories/assessing-open-data-developments-across-europe-discover-open-data-maturity>.

⁴ Корнєєв, інтерв'ю.

Розділ II: Реалізація плану дій та ранні результати

У наступному розділі ми розглядаємо три зобов'язання чи групи зобов'язань, які МНЗ визначив як такі, що мають найкращий результат реалізації. Щоб оцінити перші результати, МНЗ як відправну точку використав зобов'язання або групи зобов'язань, визначені як перспективні в Огляді плану дій. Перевіривши докази виконання, МНЗ також врахував зобов'язання чи групи зобов'язань, які не було оцінено як перспективні, але разом з тим вони продемонстрували значні результати.

Зобов'язання 6: Перевірка бенефіціарних власників

Організація-виконавець: Міністерство юстиції

Контекст і цілі

У 2015 році Україна стала першою країною у світі, яка оприлюднила інформацію про бенефіціарних власників. Усі компанії повинні подавати інформацію про бенефіціарних власників у Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (Єдиний державний реєстр). На порталі Єдиного державного реєстру є окремі поля для внесення інформації про кінцевих бенефіціарних власників (КБВ)¹. Однак через технічні недоліки та недостатню законодавчу базу багато компаній не подавали дані про КБВ до реєстру². Крім того, не було уніфікованого підходу до перевірки внесених даних про КБВ. Ці проблеми обмежували можливість порталу з виявлення корупції, ухиляння від сплати податків та відмивання коштів.

Метою цього зобов'язання було реалізувати комплексну систему перевірки КБВ. Також воно передбачало навчання власників даних про те, як надавати правильну інформацію про КБВ та просвітництво серед зацікавлених сторін, як використовувати дані КБВ у своїх заходах моніторингу. Це зобов'язання розвинулося безпосередньо з попереднього плану дій, яке було виконано в обмеженому обсязі³.

Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

Відповідальні органи запровадили певні механізми перевірки, а громадські організації виконали два з трьох запланованих заходів, а саме незалежний аудит та онлайн-навчання. За підтримки програми EU for Integrity для Східного партнерства, ГО провели аудит 199 державних реєстрів. Під час аудиту було виявлено, що для створення об'єднаної системи верифікації КБВ потрібна буде участь 21 органу влади та залучення 50 реєстрів і наборів даних⁴. У грудні 2021 року Державна служба фінансового моніторингу організувала панельну дискусію, де автори представили результати аудиту та рекомендації для державних органів влади⁵.

У липні 2021 року Державна податкова служба, Міністерство юстиції та Міністерство цифрової трансформації досягли домовленості про встановлення зв'язків між державними органами-розпорядниками даних, необхідних для перевірки КБВ. Для цього проводилась автоматизована перевірка відповідності реєстраційного номера облікової картки платника податків (за наявності) КБВ Державному реєстру фізичних осіб — платників податків. У вересні 2022 року Верховна Рада прийняла зміни для спрощення процедури подання інформації про КБВ та запровадження обов'язкової перевірки інформації про КБВ за допомогою Державного реєстру актів цивільного стану громадян, Єдиного державного демографічного реєстру, Державного реєстру фізичних осіб — платників податків, а також

інформації від Міністерства внутрішніх справ щодо зниклих безвісти осіб та викрадених (втрачених) документів⁶. Законом передбачено встановлення механізму перевірки державним реєстратором відомостей про КБВ під час реєстрації та внесення до Єдиного державного реєстру записів про можливу недостовірність відомостей про КБВ та/або структуру власності та направлення звернення до юридичних осіб з вимогою надати роз'яснення щодо цієї інформації. Закон також передбачає створення системи методичної допомоги юридичним особам під час визначення КБВ, а також спрощення подання інформації про КБВ та структуру власності юридичної особи. Ці положення набули чинності у грудні 2022 року та частково виконували зобов'язання щодо створення єдиної системи перевірки КБВ. Разом з тим, зацікавлені сторони зазначили, що необхідно залучити дані з більшої кількості установ (зокрема з банків та правоохоронних органів) для підвищення якості перевірки⁷.

Також вжито заходів щодо забезпечення повної та структурованої інформації про КБВ в Єдиному державному реєстрі. Відповідно до наказу Міністерства фінансів, який набрав чинності 11 липня 2021 року, усі юридичні особи, які зобов'язані оприлюднювати відомості про своїх КБВ в Єдиному державному реєстрі, у тому числі ті, які вже були зареєстровані, повинні були оновити відомості про КБВ впродовж року після введення наказу в дію⁸. Це гарантує, що всі компанії зобов'язані оновлювати дані про КБВ у спеціальному полі, що спрощує перевірку інформації про КБВ.

Однак через воєнний стан виконання цього наказу було призупинено. Кабінет Міністрів призупинив доступ громадськості до Єдиного державного реєстру в березні 2022 року⁹. Хоча громадські організації закликали відновити доступ до реєстру (з урахуванням вимог Закону «Про доступ до публічної інформації»), на момент написання цього звіту (липень 2023 року) реєстр залишався недоступним¹⁰. Юридичні особи будуть зобов'язані подати інформацію про КБВ протягом трьох місяців після припинення або завершення воєнного стану¹¹.

У травні 2021 року Форум розвитку громадянського суспільства за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» запустив інтерактивний курс «Визначення кінцевого бенефіціарного власника»¹². Курс загальнодоступний і включає інформацію про те, як визначити КБВ, а також хто регулює прозорість і визначення КБВ. Також у курсі можна дізнатися про український досвід, міжнародні стандарти та найкращі практики у сфері кінцевої бенефіціарної власності¹³. Станом на грудень 2021 року курс пройшли понад 15 тисяч осіб з України та понад 1000 осіб з інших країн¹⁴. За словами представника громадянського суспільства, курс пройшло чимало держслужбовців, що сприяло більш ефективній перевірці. Оскільки інформацію про бенефіціарну власність мають розкривати всі юридичні особи, зокрема й некомерційні організації, курс також пройшли багато ГО, щоб зрозуміти процес розкриття інформації та покращити свою спроможність у питаннях моніторингу та верифікації інформації про КБВ¹⁵.

МНЗ оцінює це зобов'язання як таке, що поки що дало незначні результати, оскільки для функціонування та комплексної системи верифікації все ще необхідна низка регуляторних і практичних заходів. Тимчасове припинення вимоги щодо публікації даних про КБВ і обмеження публічного доступу до ЄДР не дають громадянському суспільству та журналістам змоги відстежувати якість і правдивість даних про КБВ. Однак це зобов'язання заклало основу для ефективної перевірки даних про КБВ в майбутньому, у світлі поправок до законодавства від вересня 2022 року та наказу Міністерства фінансів,

який вимагає від юридичних осіб оновлювати інформацію про КБВ. Навчальні курси, запущені в травні 2021 року, також допомогли державним службовцям і громадянському суспільству краще зрозуміти вимоги до звітності та перевірки КБВ.

Перспективи

Перевірка КБВ залишається для України пріоритетом відповідно до рекомендацій Європейської комісії для членства в ЄС¹⁶. Однак наразі немає жодного органу державної влади, який був би відповідальний за реалізацію процесу перевірки. Попри те, що громадянське суспільство відіграло активну роль у цьому та попередніх зобов'язаннях, для остаточного запровадження системи перевірки КБВ потрібна активніша участь уряду, надто враховуючи, що перевірка КБВ не залишилася серед зобов'язань у проєкті шостого плану дій України.

МНЗ рекомендує такі заходи:

- Залучити відповідальні органи та визначити єдиний орган державної влади, який буде надалі займатися впровадженням системи перевірки КБВ. Це допоможе підтримувати співпрацю між державними органами, приймати подальші поправки до законів та підзаконні акти, а також розробляти інструкції щодо автоматизованої перевірки даних про КБВ через взаємозв'язок різних державних реєстрів.
- Відновити доступ до державних реєстрів — відповідно до вимог закону «Про доступ до публічної інформації», зокрема до Єдиного державного реєстру, щоб громадянське суспільство та журналісти могли перевіряти правдивість даних про КБВ та виявляти неправдиву інформацію.
- Розглянути можливість використання даних з більшої кількості суб'єктів, окрім зазначених у поправках від вересня 2022 року, для покращення перевірки — зокрема, даних від банків і правоохоронних органів. У довгостроковій перспективі Україна могла б розглянути можливість включення цих установ до законодавчих вимог щодо перевірки КБВ.
- У випадках, коли КБВ є громадянами інших країн, інформацію про них перевірити складно, якщо український реєстр не пов'язаний з реєстрами інших країн. Тому громадянське суспільство України запропонувало пов'язати реєстр України з реєстрами та базами даних інших країн, включаючи можливість перевірки КБВ на транснаціональному рівні (наприклад, серед членів OGP), а також продовжити навчання та розбудову потенціалу для українців у цій сфері¹⁷.

Зобов'язання 8: Запровадження електронної системи подання та аналізу звітності у видобувних галузях

Організація-виконавець: Міністерство енергетики

Контекст і цілі

Це зобов'язання мало на меті впровадження електронної системи фінансової звітності видобувних компаній. Така система забезпечила б єдину точку доступу для компаній, щоб подавати первинну інформацію для підготовки національних звітів України в рамках Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ). У ній передбачалися запуск порталу (створений у рамках плану дій на 2018–2020 роки), навчання державних службовців його використанню та прийняття нормативно-правових актів щодо його використання. Зобов'язання також було спрямоване на формування регіональних багатосторонніх груп зацікавлених сторін щодо ІПВГ.

Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

У лютому 2021 року Міністерство енергетики запровадило Систему електронної звітності та аналізу ІПВГ eiti.gov.ua (портал ІПВГ), який йому передали GIZ. Громадська організація «Нова Енергія» розробила технічне завдання щодо вдосконалення платформи. Міненерго спільно з GIZ, розробниками та партнерськими громадськими організаціями підготували інструкції для компаній щодо подання звітності через платформу. Багатостороння група ІПВГ затвердила план дій щодо використання порталу на 2023–2025 роки на засіданні у грудні 2021 року¹⁸.

16 грудня 2021 року парламент прийняв зміни до законодавства, щоб привести його у відповідність до вимог стандарту ІПВГ 2019¹⁹. Ці поправки вимагали від видобувних компаній повністю розкривати всі свої контракти з урядом (разом із додатками) та забезпечити перехід на портал ІПВГ. За підтримки GIZ та Міненерго «Нова Енергія» організувала п'ять онлайн-тренінгів у 2021 році та два у 2022 році для працівників Міненерго та видобувних компаній щодо системи та особливостей форм звітності²⁰. Інструкції щодо звітування були розміщені на порталі²¹, а також були проведені онлайн-семінари щодо нових функцій порталу²². Інструкції про використання аналітичної панелі опублікували на українському сайті ІПВГ²³.

Після оголошення воєнного стану в лютому 2022 року уряд обмежив доступ до порталу ІПВГ після консультації з багатосторонньою групою. Термін подання звітності за 2021 рік продовжили до 21 лютого 2023 року, а згодом — до періоду протягом трьох місяців після закінчення воєнного стану²⁴. У 2022 році протягом дії воєнного стану на портал ІПВГ подали звіти за 2021 рік 124 компанії²⁵. Особливо складним звітування було для компаній, які працюють на територіях, які найбільше постраждали від війни. У червні-вересні 2022 року було проведене дослідження щодо адаптації ІПВГ до умов війни. У дослідженні було визначено стан і проблеми, з якими стикаються видобувні підприємства у період воєнного стану в Україні, а також рекомендації щодо додаткових заходів безпеки та технічної підтримки видобувних компаній щодо інформації, яку вони оприлюднюють²⁶.

На сайті ІПВГ Україна розміщено проєкт положення та матеріали щодо створення регіональних багатосторонніх груп²⁷. Однак під час війни діяльність ІПВГ в регіонах була зведена до мінімуму. Були плани створити багатосторонні групи у Львівській, Харківській і Полтавській областях, але протягом періоду виконання плану дій ці плани здійснилися тільки у Львівській області. Представник громадянського суспільства зазначив, що регіональні зацікавлені сторони мають різні рівні інтересу до створення регіональних багатосторонніх груп²⁸.

Це зобов'язання станом на кінець періоду виконання показало незначні результати, однак існує потенціал досягти кращих результатів після того, як портал ІПВГ буде запущено в повному обсязі. У Міненерго зазначили, що дані, отримані від компаній, не були проаналізовані Незалежним адміністратором для підготовки звіту ІПВГ за 2021 рік, однак вони будуть доступні на порталі ІПВГ для аналізу громадськістю, журналістами та уповноваженими органами²⁹. Звіт за 2022 рік буде підготовлено в повному обсязі шляхом звірки та аналізу платежів. Після того, як портал ІПВГ буде повністю запущений (приблизно через три-п'ять років), усі дані можна буде аналізувати за допомогою аналітичних модулів на порталі³⁰. Можливість спрощення збору та аналізу даних значно скоротить час і зусилля, необхідні для підготовки звітів ІПВГ в Україні. Раніше ця інформація збиралася за допомогою індивідуальних запитів до різних видобувних

компаній. Попри виклики війни, на Глобальній конференції ІПВГ у 2023 році Україну визнали лідером прозорості видобувних галузей³¹.

Перспективи

Наразі портал ІПВГ розробляється відповідно до плану заходів з розвитку порталу на 2023–2025 роки. Проект шостого плану дій України в OGP також містить зобов'язання щодо подальшого розвитку порталу. Це зобов'язання передбачатиме розширення функцій порталу для моніторингу відновлення та досягнень у питаннях енергетичного переходу, розвиток інструменту бізнес-аналітики для більш комплексного та гнучкого аналізу даних, а також проведення тренінгів для представників центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, громадськості щодо роботи з порталом.

МНЗ рекомендує внести зміни до законодавства щодо прозорості видобувних галузей, щоб забезпечити відповідність вимог щодо розкриття даних оновленим Стандартам даних ІПВГ 2023 року та прийняти підзаконні акти для впровадження оновленого законодавства³². Нове зобов'язання також охоплюватиме поправки до законодавчого регулювання функцій та складу національної багатосторонньої групи України та зміну складу Національного секретаріату ІПВГ України — який припинив діяльність протягом війни через обмежені людські та фінансові ресурси. Після завершення воєнного стану та початку періоду відбудови МНЗ рекомендує продовжити створення регіональних багатосторонніх груп, розбудовуючи їхній потенціал та знання для ефективної діяльності.

Зобов'язання 9: Утворення національного центру компетенцій у сфері відкритих даних

Організація-виконавець: Міністерство цифрової трансформації

Контекст і цілі

В Україні працюють різні платформи, які надають доступ до відкритих даних про публічні закупівлі, державні витрати, продаж державного майна, бюджет та іншу інформацію щодо державних фінансів³³. На Єдиному порталі відкритих даних опубліковані певні набори даних і реєстри. Постанова уряду від 2015 року регулює положення про відкриті дані та визначає набори даних, відкриття яких є пріоритетним³⁴. За політику відкритих даних та Єдиний портал відкритих даних відповідає Міністерство цифрової трансформації.

Для підтримки цих ініціатив було розроблене відповідне зобов'язання, метою якого було утворити Національний центр компетенцій у сфері відкритих даних, який забезпечив би базу знань і навчання для управління відкритими даними та їх використання. Центр також мав об'єднати сервіси відкритих даних в одному місці та допомогти з розробкою національної політики відкритих даних.

Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

У березні 2021 року Кабінет Міністрів прийняв поправки до визначень принципів відкритих даних та до переліку наборів відкритих даних. Серед цих поправок зокрема є утворення Центру компетенцій у сфері відкритих даних як неподільної частини Єдиного порталу відкритих даних³⁵. Міністерство цифрової трансформації запустило сайт відкритих даних diia.data.gov.ua у травні 2021 року³⁶. На сайті доступна інформація про стандарти відкритих даних, набори даних, вплив відкритих даних на різні сфери уряду, а також необхідні застосунки, ресурси та сервіси. Також користувачі порталу можуть запропонувати нові набори даних, які мають бути відкритими, та залишити відгук на

наявні дані³⁷. Сайт закрили у перші місяці війни, але згодом знову відкрили та завантажували оновлення щодо можливостей навчання. У листопаді 2021 року уряд прийняв стратегію відкритих даних і план дій на 2022–2025 роки³⁸.

З 2021 року Міністерство цифрової трансформації проводить двотижневі онлайн-курси з відкритих даних для понад 10 тисяч державних службовців центральних та регіональних органів влади. Навчання охоплює створення даних для повторного використання, публікацію даних на національному порталі та використання даних для розробки політики. Центр компетенцій у сфері відкритих даних також пропонує навчальні серії про Дія. Цифрова освіта³⁹, які пройшли понад 100 тисяч державних службовців. У співпраці з міжнародними організаціями міністерство також надало тренінги для бізнесу, громадських організацій та журналістів щодо використання відкритих даних для моніторингу та розслідувань⁴⁰.

Центр компетенцій у сфері відкритих даних та Міністерство цифрової трансформації провели низку заходів у рамках проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах» (TAPAS) за підтримки USAID та UK Aid. Центр компетенцій у сфері відкритих даних розглянув конкретні ситуації, що демонструють вплив відкритих даних у таких сферах, як охорона здоров'я, екологія та економіка⁴¹, а також створив інструментарій для використання відкритих даних для моніторингу бізнесу, державних коштів, судових рішень, довкілля та інших сфер⁴². Міністерство цифрової трансформації почало освітню кампанію та навчання з відкритих даних протягом війни⁴³. У грудні 2022 року міністерство запустило конкурс Підтримки послуг у сфері відкритих даних, на який могли подаватися проєкти використання відкритих даних для повоєнної відбудови України⁴⁴. Після періоду реалізації міністерство провело порівняльний аналіз політики та законодавства України у сфері відкритих даних з регуляторною базою ЄС у цій галузі⁴⁵.

Попри ці досягнення, війна суттєво вплинула на роботу України з відкритими даними, оскільки через це тимчасово закрили багато державних ресурсів. Разом з тим, згідно зі статистичними даними, кількість наборів даних, опублікованих на Єдиному порталі відкритих даних, зростає з приблизно 59 000 до понад 73 500 з середини 2021 року до середини 2023 року⁴⁶. Хоча встановити безпосередній зв'язок не видається можливим, зусилля з розвитку спроможності Центру компетенцій у сфері відкритих даних та Міністерства цифрової трансформації, ймовірно, посприяли збільшенню кількості та якості наборів даних, що публікуються центральним і місцевими урядами, а також використанню відкритих даних бізнесом і громадянським суспільством. У Звіті про зрілість відкритих даних за 2022 рік від Європейського порталу відкритих даних Україна зайняла друге місце серед країн ЄС27+, отримавши визнання лідера, що запроваджує нові тренди у сфері відкритих даних⁴⁷. У звіті зазначається, що Україна й надалі реалізує якісну політику у сфері відкритих даних попри війну.

Перспективи

З часом Центр компетенцій у сфері відкритих даних зможе принести стійкі зміни в управління відкритими даними в Україні. Хоча Центр компетенцій у сфері відкритих даних не включено до проєкту шостого плану дій України, проєкт плану містить зобов'язання щодо відновлення публікації відкритих даних на Єдиному порталі. Зобов'язання передбачатиме оновлення структури наборів даних на порталі до відкритого та машиночитного формату, зокрема даних, доступ до яких обмежено через воєнний стан. Це також передбачатиме оприлюднення наборів даних про шкоду, завдану військовими

діями, і наборів даних, необхідних для повоєнної відбудови. МНЗ рекомендує дозволити громадськості та іншим зацікавленим сторонам легко контролювати публікацію та використання відкритих даних шляхом оцінки повноти та якості даних, надаючи відповідні рекомендації розпорядникам даних.

¹ Див.: <https://usr.minjust.gov.ua> (недоступний на момент написання звіту з міркувань безпеки).

² «Beneficial owner: What is inside Ukrainian business register?» Anti-Corruption Action Center-The White Collar Hundred, 2019, <https://project.liga.net/projects/beneficiar>.

³ «IRM Transitional Results Report: Ukraine 2018–2020,» Open Government Partnership, 23 June 2021, <https://www.opengovpartnership.org/documents/ukraine-transitional-results-report-2018-2020>.

⁴ Вступний іспит для України: Що ми маємо зробити для виконання рекомендацій ЄС», Коаліція «Реанімаційний пакет реформ», 2022, https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/RPR-Coalition_Entrance-Exam-for-Ukraine.pdf; Аудит проводили YouControl, Transparency International Україна, Open Up Ukraine Initiative та Innovating Governance Association.

⁵ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України, 22 травня 2023 року, <https://www.opengovpartnership.org/documents/ukraine-end-of-term-self-assessment-2020-2022>.

⁶ Закон 2571-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб», Верховна Рада України, 6 вересня 2022 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2571-20#Text>

⁷ Вступний іспит для України: Що ми маємо зробити для виконання рекомендацій ЄС», Коаліція «Реанімаційний пакет реформ», Олексій Орловський (Міжнародний фонд «Відродження»), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 26 червня 2023 року

⁸ Див.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0768-21#Text>.

⁹ Постанова Кабінету Міністрів України № 263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану», Верховна Рада України, 12 березня 2022 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2022-%D0%BF#Text>

¹⁰ Відкрита заява RISE щодо повного відкриття єдиного державного реєстру, RISE Ukraine, <https://www.rise.org.ua/blog/an-open-statement-from-rise-regarding-the-complete-opening-of-the-usr>

¹¹ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.

¹² Див.: <https://www.csd.org.ua/cbv/en/menu>.

¹³ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.

¹⁴ Вступний іспит для України: Що ми маємо зробити для виконання рекомендацій ЄС», Коаліція «Реанімаційний пакет реформ».

¹⁵ Олеся Архипська (співголова Координаційної ради; Transparency International Україна), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 15 червня 2023 р.

¹⁶ «Використання планів дій OGP для виконання вимог для членства в ЄС», Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/leveraging-ogp-action-plans-to-meet-eu-membership-requirements>

¹⁷ Вступний іспит для України: Що ми маємо зробити для виконання рекомендацій ЄС», Коаліція «Реанімаційний пакет реформ».

¹⁸ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.

¹⁹ Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях», Верховна Рада України, 16 грудня 2021 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/1974-20#Text>.

²⁰ «Проведено цикл тренінгів із використання онлайн системи подання та аналізу звітності Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ)», ІПВГ Україна, 11 лютого 2021, <https://eiti.org.ua/2021/02/provedeno-sykh-treninh-iz-vykorystannia-onla-n-systemy-podannia-ta-analizu-zvitnosti-initsiatyvy-prozorosti-vydobuvnykh-haluze-ipvh>; «Видобувні підприємства пройшли тренінг щодо особливостей подання Звітів про платежі на користь держави», ІПВГ Україна, 31 серпня 2021, <https://eiti.org.ua/2021/08/vydobuvni-pidpriemstva-proyshly-treninh-shchodo-osoblyvostey-podannia-zvitiv-pro-platezhi-na-koryst-derzhavy>; «Діджиталізація у видобувному секторі України», ІПВГ Україна, 21 червня 2022, <https://eiti.org.ua/2022/06/didzhytalizatsiia-u-vydobuvnomu-sektori-ukrainy>; «Відбувся тренінг для представників компаній підзвітних видобувних галузей ІПВГ», ІПВГ

Україна, 25 серпня 2022 р., <https://eiti.org.ua/2022/08/vidbuvsia-treninh-dlia-predstavnykiv-kompaniy-pidzvitynykh-vydobuvnykh-haluzey-ipvh>.

²¹ Див.: <https://eiti.gov.ua/pro-iniciativu-prozorosti-poryadok-zvituvannya>.

²² «Стратегічна сесія з розвитку Порталу даних видобувної галузі України», ІПВГ Україна, 11 жовтня 2022 р., <https://eiti.org.ua/2022/10/stratichna-sesiia-z-rozvytku-portalu-danykh-vydobuvnoi-haluzi-ukrainy>; «Прозорість даних видобувного сектору після війни», Нова Енергія, 14 жовтня 2022, <https://nova-energiya.org/prozorist-danix-vidobuvnogo-sektoru-pislya-vijni>.

²³ Див.: <https://eiti.gov.ua/media-public/documents>.

²⁴ Міненерго, листування з дослідником МНЗ, 4 серпня 2023 р.

²⁵ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.

²⁶ «Дослідження можливостей адаптації ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях ІПВГ до умов війни в Україні», ІПВГ Україна, 13 жовтня 2022 р., <https://eiti.org.ua/2022/10/doslidzhennya-mozhlyvostey-adaptatsiyi-initsiatyvy-shchodo-zabezpechennya-prozorosti-u-vydobuvnykh-haluzyakh-ipvh-eiti-do-umov-viyny-v-ukrayini>.

²⁷ «Положення про створення регіональних багатосторонніх груп», ІПВГ Україна, <https://eiti.org.ua/documents/polozhennia-pro-stvorennia-rehionalnykh-bahatostoronnikh-hrup>.

²⁸ Орловський, інтерв'ю.

²⁹ Міненерго, листування, 4 серпня 2023 р.

³⁰ Міненерго, листування з дослідником МНЗ, 10 серпня 2023 р.

³¹ «Україна визнана лідером у сфері прозорості природних ресурсів на світовій арені», ІПВГ Україна, 21 червня 2023 р., <https://eiti.org.ua/2023/06/ukraina-vyznana-liderom-u-sferi-prozorosti-prirodnykh-resursiv-na-svitoviy-areni>.

³² «EITI launches 2023 EITI Standards», EITI, 12 червня 2023 р., <https://eiti.org/news/eiti-launches-2023-eiti-standard>.

³³ Інформація та посилання на платформи з даними про державні фінанси містяться на порталі <https://edata.gov.ua> (недоступний на момент написання звіту з міркувань безпеки).

³⁴ Постанова Кабінету Міністрів № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних», Верховна Рада України, 21 жовтня 2015 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>.

³⁵ Постанова Кабінету Міністрів № 407 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 і від 30 листопада 2016 р. № 867», Верховна Рада України, 3 березня 2021 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/407-2021-%D0%BF#n17>.

³⁶ Див.: <https://diia.data.gov.ua>.

³⁷ Див.: <https://diia.data.gov.ua/join>.

³⁸ Розпорядження Кабінету Міністрів № 1467 «Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації», Верховна Рада України, 17 листопада 2021 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-%D1%80#Text>.

³⁹ «Відкриті дані для державних службовців», Дія Освіта, <https://osvita.diia.gov.ua/courses/open-data>.

⁴⁰ Михайло Корнеєв (Міністерство цифрової трансформації), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 29 червня 2023 р.

⁴¹ «Вплив відкритих даних Національної служби здоров'я України та Міністерства охорони здоров'я України», Міністерство цифрової трансформації, 3 жовтня 2022 р., <https://data.gov.ua/uploads/files/2022-10-03-123908.651661Healthcare-OD-impact-study.pdf>; «Антикорупційний та соціальний вплив відкритих державних даних в екологічній сфері України», Міністерство цифрової трансформації, 3 жовтня 2022 р., <https://data.gov.ua/uploads/files/2022-10-03-123559.380394Ecology-OD-Impact-Study-1.pdf>; «Антикорупційний та соціальний вплив проєктів – переможців національного конкурсу у сфері відкритих даних Open Data Challenge», Міністерство цифрової трансформації, 3 лютого 2022 р., <https://data.gov.ua/uploads/files/2022-02-03-152542.327716ODCh-Impact-Report.pdf>; «Антикорупційний та соціальний вплив відкритих даних у сфері підзвітності депутатів місцевого рівня та депутатів Верховної Ради України», Міністерство цифрової трансформації, 17 липня 2023 р., <https://data.gov.ua/uploads/files/2023-07-17-131708.459294Open-Data-Impact-Report-MPs-Accountability.pdf>; «Економічний ефект відкритих даних в Україні», Міністерство цифрової трансформації, 17 липня 2023 р., <https://data.gov.ua/uploads/files/2023-07-17-131902.485705Economic-impactreportFinal.pdf>.

⁴² «Open data toolkits», Міністерство цифрової трансформації, <https://toolkit.data.gov.ua>.

⁴³ «Як відкриті дані допомагають українцям під час війни», Міністерство цифрової трансформації, <https://diia.data.gov.ua/info-center/yak-vidkriti-dani-dopomagayut-ukrayincyam-pid-chas-vijni>.

⁴⁴ «Open Data Services Support», Міністерство цифрової трансформації, <https://odss.data.gov.ua>.

«Як розвиток відкритих даних в Україні пришвидшить інтеграцію до ЄС: дослідження», Міністерство цифрової трансформації, 5 липня 2023 р., <https://thedigital.gov.ua/news/yak-rozvitok-vidkritikh-danikh-v-ukraini-prishvidshit-integratsiyu-do-es-doslidzhennya>.

⁴⁶ «Аналітика», Міністерство цифрової трансформації, <https://data.gov.ua/stats2/common>.

⁴⁷ «Country Factsheet Ukraine 2022», data.europa.eu, https://data.europa.eu/sites/default/files/country-factsheet_ukraine_2022.pdf.

Розділ III. Участь і співтворчість

Координаційна рада — багатосторонній форум OGP в Україні — продовжувала проводити регулярні зустрічі протягом п'ятого циклу плану дій, зокрема й після початку повномасштабного військового вторгнення Росії. Протягом усього періоду впровадження відбулося кілька публічних обговорень, переважно онлайн.

Секретаріат Кабінету Міністрів України відповідає за процес OGP в Україні. Під час реалізації п'ятого плану дій не було змін керівництва чи контактної особи. Координаційна рада складається з рівної кількості представників уряду і громадянського суспільства — по сім.

Державний секретар Кабінету Міністрів — співголова за посадою від уряду, а співголова з боку громадянського суспільства обирається представниками громадянського суспільства. Членів уряду призначено за посадою, а представників громадянського суспільства — на конкурсній основі. Конкурсний комітет складається з представників міжнародних організацій, які займаються політикою в тематичних сферах OGP та/або підтримують конкретні зобов'язання. Останній відбір представників громадянського суспільства відбувся у травні 2021 року¹. Більшість представників громадянського суспільства, обраних до Координаційної ради, раніше у ній не брали участь і мали експертизу в різних сферах, включаючи боротьбу з корупцією, роботу з молоддю, права людини, прозорість інфраструктури та громадські об'єднання². Деякі члени Ради також були залучені як партнери до реалізації зобов'язань у плані дій.

Координаційна рада збиралася тричі у 2021 році та двічі у 2022 році, переважно онлайн³. У березні 2021 року план дій було представлено на відкритому «онлайн-марафоні», де учасники могли поставити запитання та запропонувати співпрацю для виконання зобов'язань⁴. СКМУ та ключові урядові установи організували зустрічі з зацікавленими сторонами для розробки основи зобов'язань щодо перевірки бенефіціарної власності, гендерно дезагрегованих даних, видобувних галузей та відкритої науки. Секретаріат Кабінету Міністрів та Координаційна рада організували 105 національних та регіональних заходів під час Тижня відкритого уряду у 2021 році та три під час Тижня відкритого уряду у 2022 році⁵. Після повномасштабного вторгнення Росії у лютому 2022 року деякі ГО переключили свою увагу на надання гуманітарної допомоги, що обмежило їх участь у процесі OGP.

Порівняно з попереднім планом дій, п'ятий план дій передбачав частіші засідання Координаційної ради та активнішу участь громадських організацій⁶, які допомагали з виконанням кількох зобов'язань, в той час як уряд зосереджувався на війні. Засідання Ради були, як правило, відкритими для зацікавлених сторін. Однак зустрічі не оголошували заздалегідь, а участь була доступна лише за запрошенням, що обмежувало можливості організацій за межами ради обговорювати виконання плану. Зацікавлені сторони вважають, що майбутня реалізація плану виграє від кращої обізнаності громадськості та більшого залучення відповідальних державних органів.

Уряд принаймні раз на шість місяців публікував звіти про виконання зобов'язань на своєму сайті у форматі PDF. Ці звіти містили посилання на докази виконання деяких — але не всіх

— зобов'язань у п'ятому плані дій. Один представник громадянського суспільства висловив пропозицію, що в Україні міг би функціонувати спеціальний архів / сховище з різними рівнями доступу для уряду, членів ради та громадськості. Це дозволить уряду та Координаційній раді обговорювати документи OGP перед публікацією.

Дотримання мінімальних вимог

МНЗ оцінює, чи виконали країни-члени мінімальні вимоги відповідно до Стандартів участі та спільної розробки OGP для процедурного перегляду. Згідно з Оглядом плану дій, під час спільної розробки плану дій Україна діяла згідно з процесом OGP⁷. Під час реалізації від країн вимагається підтримувати функціонування сховища інформації (репозитарію) щодо OGP та надавати громадськості інформацію про виконання плану дій. Репозитарій має бути онлайн, має оновлюватися принаймні один раз протягом циклу плану дій і містити докази розробки та реалізації плану дій. Виходячи з цих вимог, Україна діяла відповідно до процесу OGP протягом періоду впровадження⁸.

Ключ:

Зелений колір: Відповідає стандарту

Жовтий: Виконується (було вжито заходів для відповідності цьому стандарту, але його ще не виконано)

Червоний: Немає доказів, що вживалися заходи для відповідності стандарту

Чи діяла країна згідно з процесом OGP протягом періоду реалізації плану дій?	
Уряд підтримував функціонування онлайн-репозитарію OGP, який оновлювався принаймні один раз протягом циклу плану дій і містить докази розробки та реалізації плану дій. Секретаріат Кабінету Міністрів не рідше одного разу на шість місяців протягом періоду виконання (після затвердження Координаційною радою) оприлюднював звіти про виконання плану дій ⁹ . Звіти містили посилання на докази виконання деяких, але не всіх, зобов'язань. Вони доступні в розділі OGP на урядовому вебсайті.	Жовтий
Уряд надавав громадськості інформацію про план дій протягом періоду реалізації. Уряд публікував звіти про статус плану дій принаймні раз на шість місяців протягом періоду реалізації. Протягом 2021-2022 років Координаційна рада провела чотири онлайн-засідання для обговорення реалізації плану заходів. Протоколи засідань опубліковано на сайті уряду ¹⁰ .	Зелений

¹ Оголошення про конкурс з обрання членів від громадськості до Координаційної ради з реалізації ініціативи «Партнерство „Відкритий Уряд“» в Україні», Кабінет Міністрів, 7 квітня 2021 р., <https://www.kmu.gov.ua/news/ogoloshennya-pro-konkurs-z-obrannya-chleniv-vid-gromadskosti-koordinacijnoi-radi-z-pitan-realizaciyi-v-ukrayini-iniciativi-partnerstvo-vidkritij-uryad?v=606d851127993>.

² Склад Координаційної ради з питань реалізації в Україні Ініціативи «Партнерство „Відкритий Уряд“», Кабінет Міністрів, 3 липня 2023 р., <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/partnerstvo/kr5-20230703.pdf>.

³ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України, 22 травня 2023 року, <https://www.opengovpartnership.org/documents/ukraine-end-of-term-self-assessment-2020-2022>.

⁴ «Онлайн-марафон „Відкритий уряд: новий план дій“; запрошуємо до співпраці!» YouTube, 19 березня 2021 р., <https://www.youtube.com/watch?v=6Ik-4SzdVKY>.

⁵ Інформацію про події OpenGovWeek можна знайти на сторінці OGP Україна у Facebook та на сайті уряду. Див.: «В Україні відбувся Тиждень відкритого уряду 2021», Кабінет Міністрів, 27 травня 2021, <https://www.kmu.gov.ua/news/v-ukrayini-vidbuvsya-tizhden-vidkritogo-uryadu-2021> ; «Тиждень відкритого уряду 2022: Продовжуємо найкращі традиції відкритого врядування», Кабінет Міністрів, 16 травня 2022 р., <https://www.kmu.gov.ua/news/tizhden-vidkritogo-uryadu-2022-prodovzhuyemo-najkrashchi-tradiciji-vidkritogo-vryaduvannya>.

⁶ «IRM Transitional Results Report: Ukraine 2018–2020», Open Government Partnership, 23 червня 2021 р., <https://www.opengovpartnership.org/documents/ukraine-transitional-results-report-2018-2020>.

⁷ «IRM Action Plan Review: Ukraine 2021–2022», Open Government Partnership, 9 червня 2021 р., <https://www.opengovpartnership.org/documents/ukraine-action-plan-review-2021-2022>.

⁸ У майбутньому оцінюванні МНЗ зосередиться на відповідності оновленим Стандартам участі та спільної розробки, які вступили в дію 1 січня 2022 року. Див.: «OGP Participation and Co-Creation Standards», Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/ogp-participation-co-creation-standards>.

⁹ «Плани, звіти», КМУ, 14 грудня 2022 р., <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada/partnerstvo-vidkritij-uryad/plani-zviti>

¹⁰ Протоколи засідань Координаційної ради, Кабінет Міністрів, <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada/partnerstvo-vidkritij-uryad/pro-inciatiivu/protokoly-zasidan>.

Розділ IV. Методологія та показники МНЗ

Цей звіт підтримує підзвітність та навчання членів OGP шляхом оцінки (i) рівня виконання зобов'язань, (ii) ранніх результатів для зобов'язань з високим рівнем виконання, визначених як перспективні або які показали значні результати, та (iii) практики участі та спільної розробки протягом усього циклу плану дій. МНЗ розпочав дослідження у червні 2023 року з розробки плану роботи, попередніх кабінетних досліджень та перевірки доказів, наданих у звітах про виконання національного плану дій OGP¹.

У 2022 році OGP розпочали процес консультацій для спільної розробки нової стратегії на 2023–2028 роки². МНЗ перегляне свої продукти, процеси та показники після завершення спільної розробки стратегії. До того часу у Звіті про результати оцінюються ті самі показники, що й у попередніх звітах МНЗ.

Виконання

МНЗ оцінює рівень виконання кожного зобов'язання в плані дій, включаючи зобов'язання, згруповані в Огляді плану дій³. Кожному зобов'язанню присвоюється один з таких рівнів:

- *Немає доказів*
- *Не розпочато*
- *Обмежене виконання*
- *Виконано значною мірою*
- *Виконано повністю*

Вплив на рівень відкритого уряду

МНЗ оцінює зміни в урядових практиках, які стосуються цінностей OGP відповідно до Статуту OGP, в рамках показника «Вплив на рівень відкритого уряду»⁴. Щоб оцінити перші результати, МНЗ як відправну точку використовує зобов'язання або групи зобов'язань, визначені як перспективні в Огляді плану дій. МНЗ також враховує зобов'язання чи групи зобов'язань з високим рівнем виконання, які не було оцінено як перспективні, але разом з тим вони продемонстрували значні результати. Для згрупованих зобов'язань оцінка показника «Вплив на рівень відкритого уряду» проводиться на рівні групи, а не на рівні індивідуальних зобов'язань. Зобов'язання або групи зобов'язань без достатніх доказів ранніх результатів на момент оцінювання позначаються як «наразі немає ранніх результатів». Для зобов'язань чи груп зобов'язань, у яких наявні докази ранніх результатів, МНЗ оцінює показник «Вплив на рівень відкритого уряду» на одному з наступних рівнів:

- *Незначний*: Деякі зміни, але незначні з точки зору впливу на рівень відкритості
- *Значний*: Було досягнуто прогресу у відповідній сфері політики, але цей вплив все ж обмежений за обсягом чи масштабом
- *Видатний*: Реформа, яка змінила звичний спосіб ведення справ у відповідній сфері політики, і якій вдалося зробити врядування відкритішим

Цей звіт був підготовлений МНЗ у співпраці з Татевік Маргарян, а рецензентом виступив Енді МакДевітт, зовнішній експерт МНЗ. Методологія МНЗ, якість продуктів МНЗ та процес перегляду контролює Міжнародна експертна група МНЗ (МЕГ). Зараз до МЕГ належать:

- Снежана Бокуліч
- Сезар Круз-Рубіо

Звіт за результатами МНЗ: Україна 2021–2022
Версія для громадського обговорення: Прохання не цитувати.

- Мері Франколі
- Маха Джвейед
- Росіо Морено Лопес

Цей процес перегляду, включно з процедурою включення до звіту отриманих коментарів, більш детально викладено в Розділі III Посібника з процедур⁵ та в Огляді Плану дій України на 2021-2022 роки. Більше інформації доступно в розділі «Огляд МНЗ» на сайті OGP⁶. Словник термінів МНЗ і OGP доступний на вебсайті OGP⁷.

¹ «Плани, звіти», КМУ, 14 грудня 2022 р., <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada/partnerstvo-vidkritij-uryad/plani-zviti>

² Див.: «Creating OGP’s Future Together: Strategic Planning 2023–2028», Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/creating-ogps-future-together>.

³ МНЗ групує зобов’язання, які мають спільну політичну мету, під час процесу перегляду плану дій. У цих випадках, потенційна результативність та вплив на рівень відкритого уряду визначаються для всієї групи зобов’язань. Рівень виконання оцінюється на рівні окремого зобов’язання. Додаткова інформацію про те, як МНЗ групує зобов’язання, доступна тут: Розділ IV. Методологія та показники МНЗ в Огляді плану дій.

⁴ Див.: «Open Government Partnership Articles of Governance», Open Government Partnership, 17 червня 2019 р., https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2019/06/OGP_Articles-of-Governance_2019.pdf.

⁵ «IRM Procedures Manual, v3», Open Government Partnership, 16 вересня 2017 р., <https://www.opengovpartnership.org/documents/irm-procedures-manual>.

⁶ «IRM Overview», Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/irm-guidance-overview>.

⁷ «OGP Glossary», Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/glossary>.

Додаток І. Дані щодо зобов'язань¹

Зобов'язання 1: Підвищення прозорості бюджету та впровадження електронного контракування

• Перевірюваність: Так• Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так• Потенційна результативність: Суттєва	• Виконання: Обмежене• Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

Це зобов'язання мало на меті вдосконалити модуль «Бюджет для громадян» на платформі openbudget.gov.ua, щоб публікувати інформацію про показники бюджетних програм у машиночитному форматі. Також планувалося запустити модуль електронних контрактів для всіх операцій з державними установами та державними органами.

У грудні 2020 року Бюджетний кодекс України було доповнено переліком даних, які підлягають обов'язковому оприлюдненню на офіційних веб-сайтах територіальних громад або в інший спосіб відповідно до закону «Про доступ до публічної інформації»². Міністерство фінансів пілотувало новий модуль openbudget.gov.ua, який дозволяє оприлюднювати нові дані про місцеві бюджети, такі як бюджетні запити, перегляди та виконання паспортів бюджетних програм³, прогнози місцевих бюджетів, проекти та остаточні рішення про місцевий бюджет державних адміністрацій та місцевих рад та внесення змін до цих рішень⁴. За даними Мінфіну, станом на липень 2023 року на порталі міститься інформація про 1153 документи місцевого бюджету у форматах JSON та PDF, а понад 72% органів місцевого самоврядування публікують показники бюджетних програм⁵. Показники бюджетної програми дозволяють користувачам порівнювати доходи та видатки із запланованими обсягами у відсотках. Проте наразі небагато територіальних громад публікують бюджетні запити чи рішення на платформі⁶. Хоча ці рішення доступні у форматі PDF на сайтах територіальних громад, законодавство не передбачає обов'язкової публікації на платформі.

Модуль електронних контрактів не було повністю реалізовано. Міністерство фінансів домовилося із зацікавленими сторонами про те, що спершу в електронному вигляді будуть оброблятися лише договори про закупівлі, а не всі транзакції⁷. Prozorro зайнялися впровадженням та пілотуванням модуля системи електронних закупівель.⁸ Згідно з інформацією від уряду, станом на червень 2023 року впроваджено перший етап системи, а саме можливість використання шаблонів договорів для окремих категорій товарів в електронному каталозі ProzorroMarket. Спільно з Мінекономіки Prozorro вдосконалює ці шаблони для автоматичного заповнення інформацією з електронної системи закупівель та даними підписувача. Після доопрацювання шаблонів модуль електронного договору буде інтегровано в систему електронних закупівель та автоматизовану систему Держказначейства⁹.

За підтримки Програми EU for Integrity для Східного партнерства Transparency International Україна проаналізувала законодавство про публічні закупівлі, посприяла обміну даними між Prozorro та Державною казначейською службою, а також запустила модуль бізнес-аналітики для спрощення аналізу договорів про публічні закупівлі. Потім

Transparency International Україна представила свої рекомендації щодо вдосконалення платформи Prozorro, зокрема щодо способів заповнення прогалін, що виникли внаслідок відсутності даних¹⁰.

Після оголошення воєнного стану Кабінет Міністрів спочатку прийняв постанову, яка дозволила замовникам проводити неконкурентні закупівлі без тендерів. У подальших поправках закупівлі через Prozorro відновили, щоб без тендерних процедур могли проводитися тільки оборонні закупівлі¹¹. У травні 2023 року уряд прийняв додаткові нормативно-правові акти для покращення прозорості закупівель у секторі оборони, а також запровадив вимогу публікації всіх відповідних звітів про закупівлі після закінчення воєнного стану¹². Повне відновлення прозорості закупівель після закінчення воєнного стану стало б ключем для реалізації електронного контракування.

МНЗ оцінив результати зобов'язань як незначні. Хоча новий модуль відкритої бюджетної платформи запущено, не всі територіальні громади надають через нього машиночитну інформацію про бюджети. Типові договори електронного контракування для закупівель не було запроваджено. Все ще потрібні зміни до законодавства, які вимагатимуть від органів місцевого самоврядування оприлюднювати інформацію про бюджет та рішення на відкритому бюджетному порталі, а також потрібно запроваджувати електронні контракти для всіх операцій в рамках державних закупівель.

Зобов'язання 2: Забезпечення прозорості обліку державного майна

• Перевірюваність: Так• Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так• Потенційна результативність: Поміrkована	• Виконання: Обмежене• Вплив на рівень відкритого уряду: Наразі немає ранніх результатів

У 2020 році в Україні було зареєстровано понад мільйон державних активів, але дані про державну власність були неповними або недостовірними. У рамках цього зобов'язання передбачалося створити інтегрований цифровий онлайн-реєстр для Єдиного реєстру об'єктів державної власності, щоб об'єднати всі дані про державне майно на одній платформі. Реєстр мав надавати відповідні дані про державні активи на Єдиному порталі відкритих даних та містити геолокацію майна¹³.

У липні 2021 року Верховна Рада ухвалила в першому читанні проєкт поправок до Закону про Фонд державного майна та інших законодавчих актів щодо приватизації державного та комунального майна¹⁴. Законопроєкт передбачає зв'язок даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань з Державним реєстром речових прав на нерухоме майно з метою формування довідки Єдиного реєстру об'єктів державної власності. Зміни до КУпАП та КПК були прийняті в першому читанні вже після терміну реалізації плану дій — у травні 2023 року¹⁵. Після прийняття в парламенті у другому читанні ці поправки

передбачатимуть санкції за несвоєчасне або недостовірне надсилання відомостей про державне майно до Єдиного реєстру об'єктів державної власності.

У рамках проекту, що фінансується Посольством Великої Британії в Україні, у липні 2021 року Transparency International Україна проаналізувала наявні дані Єдиного реєстру державного майна та надала Фонду державного майна України (ФДМУ) свої рекомендації щодо нової системи¹⁶. Через вторгнення Росії в Україну роботу над системою у 2022 році призупинили. Через зміну керівництва ФДМУ до плану реалізації реєстру було запропоновано нові підходи, а Transparency International Україна відмовилася від участі в реалізації.

На момент написання цього звіту ФДМУ разом з Міністерством цифрової трансформації розробляв технічне завдання для реєстру¹⁷. Реєстр збиратиме дані про державні активи та допомагатиме уряду приймати рішення про приватизацію чи продаж державних активів. Інформація про державне майно також буде відкритою для громадськості, за винятком конфіденційних даних щодо стратегічних об'єктів. ФДМУ зараз обговорює, як обмінюватися даними з державними електронними ресурсами, зокрема ProzorroSale, а також як провести інтеграцію з платформою DREAM для ведення обліку пошкодженого війною державного майна.

Зобов'язання 3: Створення на Єдиному державному веб-порталі цифрової освіти системи дистанційних курсів для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників

• Перевірюваність: Так• Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так• Потенційна результативність: Поміркована	• Виконання: Виконано• Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

Зобов'язання мало на меті надати доступ до освітніх ресурсів для дистанційного навчання. Йшлося про створення дистанційних курсів на Єдиному державному веб-порталі цифрової освіти для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників

Міністерство освіти і науки, Український інститут розвитку освіти та Міністерство цифрової трансформації запустили платформу «Всеукраїнська школа онлайн» у грудні 2020 року¹⁸. На ній доступні відеоматеріали, матеріали для читання та контрольні роботи для учнів 5–11 класів. У березні 2021 року платформа трансформувалась у частину порталу «Цифрова освіта» в рамках «Дії»¹⁹. У квітні 2021 року було додано профіль вчителя — цей інструмент допомагає вчителям організувати віртуальні класи та відстежувати прогрес учнів. Також було запущено мобільний додаток, який надає доступ до всіх матеріалів на платформі та пропонує інструменти для обговорення. До квітня 2022 року на платформі розміщено 2200 уроків і 73 курси з 18 шкільних предметів. Усі матеріали проходять експертну оцінку на відповідність стандартам освіти, доступності та візуалізації. Платформа надає вчителям приклади використання сучасних освітніх

технологій²⁰. Уряд співпрацює з європейськими організаціями для розробки змісту для всіх обов'язкових предметів 1–4 класів (рівень початкової школи), який буде доступний до 2023 року²¹.

Платформа мала на меті забезпечити дистанційне навчання дітей під час пандемії COVID-19, зокрема тих, хто пропускає заняття, та дітей діаспори в інших країнах. Платформа також допомогла забезпечити дистанційне навчання після початку російського вторгнення в лютому 2022 року, яке безпосередньо вплинуло на навчання понад 5 мільйонів дітей²². За даними зацікавлених сторін, на платформі здобувають освіту майже 400 тисяч користувачів з понад 120 країн²³, а кількість відвідувань і переглядів відео досягла 12 мільйонів станом на травень 2023 року²⁴. Однак з точки зору покращення відкритості уряду, результати зобов'язання були незначними у контексті підвищення прозорості, участі або підзвітності в освітній політиці чи установах.

Зобов'язання 4: Реалізація державної політики відкритої науки

• Перевірюваність: Так• Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так• Потенційна результативність: Незрозуміла	• Виконання: Суттєва• Вплив на рівень відкритого уряду: Наразі немає ранніх результатів

Зобов'язання мало на меті ухвалення Національного плану щодо відкритої науки, який сприяв би відкритості наукових і освітніх даних, а також спростив би доступ до досліджень, публікацій і даних для науковців, освітян, підприємців і громадян.

У червні 2021 року робоча група підготувала проєкт плану та представила його в МОН. Початок вторгнення Росії в Україну затримав його затвердження, але Кабінет Міністрів ухвалив план у жовтні 2022 року²⁵. У вересні 2022 року Кабінет міністрів затвердив Положення про Національну електронну науково-інформаційну систему, яка стане єдиною точкою доступу до інформації про науковців, наукові проєкти, вихідні дані та інші ресурси²⁶. Представник Міністерства освіти та науки зазначив, що в реалізації плану заважають обмежені людські ресурси та технічна спроможність. Міністерство також займається пошуком підтримки в реалізації проєкту від міжнародних донорів²⁷. Також робоча група підготувала проєкт поправок до Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність», щоб включити до нього концепції та визначення відкритої науки. При розробці поправок робоча група радилася з науковою спільнотою, однак станом на червень 2023 року їх ще не було прийнято²⁸.

Було покращено Національний репозитарій академічних текстів, запущений у 2018 році протягом попереднього плану дій OGP. Репозитарій забезпечує відкритий доступ до науково-методичних матеріалів, доповідей, підручників, публікацій, монографій, дисертацій на здобуття наукових ступенів²⁹. У рамках поточного зобов'язання академічні тексти, що містяться в репозитарії, тепер доступні для пошуку в базах даних антиплагіатних програм³⁰. Триває процес інтеграції локальних репозитаріїв у національний³¹. Існує також потреба переглянути Закон про науково-технічну

інформацію, який регулює діяльність академічних і наукових установ, відповідно до сучасних технологій і політики щодо відкритих даних.

Виконанню цього зобов'язання посприяло членство України в European Open Science Cloud, а також вимоги щодо відкритого доступу до науки в рамках Horizon Europe³², важливість яких зросла після надання Україні статусу кандидата у члени ЄС у червні 2022 року. Наступним кроком МОН розробляє проєкт наказу щодо оприлюднення кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти, дисертацій, рецензій офіційних опонентів дисертацій та протоколів засідання вченої ради в Національному репозитарії академічних текстів.

Зобов'язання ще не продемонструвало перших результатів у змінах урядових практик. Після впровадження план зробити відкритою інформацію, якою керує Міністерство освіти і науки: вона стане легкодоступною після створення Національної електронної системи наукової інформації. Публікація кваліфікаційних дисертацій дозволить користувачам перевіряти тексти дисертацій антиплагіатними програмами та повідомляти про шахрайство, що потенційно підвищить підзвітність наукових рад, які присуджують наукові ступені.

Зобов'язання 5: Створення онлайн-платформи з питань патентування та розвитку інновацій

• Перевірюваність: Так• Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Немає• Потенційна результативність: Незрозуміла	• Виконання: Виконано• Вплив на рівень відкритого уряду: Наразі немає ранніх результатів

Це зобов'язання мало на меті створення онлайн-платформи патентів та інновацій. Воно також передбачало навчання для підприємств, закладів вищої освіти та науково-дослідних установ для підвищення інноваційного потенціалу України.

Платформа «Science to Business» (S2B) була розроблена в рамках проєкту «Консультативний фонд для асоціації України та ЄС» за фінансування GIZ, яке потім передало право власності на платформу Міністерству освіти і науки. Міністерство пілотувало платформу під час Science & Business Startup Bootcamp та використовує її з лютого 2022 року як модуль Національної електронної системи наукової інформації³³. Спільно з Мінекономіки та Міністерством цифрової трансформації вони провели дослідження потреб України в інноваціях серед бізнесу та опублікували звіт у жовтні 2020 року, ще до початку виконання плану дій, що розглядається в цьому звіті³⁴.

У березні 2021 року Мінекономіки та Український інститут інтелектуальної власності провели чотири вебінари з авторського права та суміжних прав, у який йшлося про передовий європейський досвід, та ще один вебінар щодо комерціалізації прав інтелектуальної власності в Україні за подальшої підтримки GIZ³⁵. Платформа S2B сприятиме обміну дослідженнями між науковцями та бізнесом і допоможе уряду

вирішити, які інновації підтримувати. Однак ці результати не зробили публічну політику, інституції чи процеси прийняття рішень більш прозорими чи підзвітними та не підвищили рівень участі. Станом на жовтень 2023 року на платформі зареєстровано 813 користувачів (з них 764 науковці та 49 підприємці) та надійшло 94 пропозиції щодо виконання наукових досліджень та 29 щодо співпраці³⁶. Для досягнення кращих результатів уряд міг би, наприклад, використовувати платформу S2B для покращення доступу громадськості до інформації про зареєстровані патенти та наукові розробки.

Зобов'язання 6: Запровадження єдиного підходу до верифікації бенефіціарних власників

• Перевірюваність: Так • Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так • Потенційна результативність: Поміркована	• Виконання: Суттєва • Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

Це зобов'язання оцінюється в розділі II.

Зобов'язання 7: Забезпечення використання інструментів електронної демократії у взаємодії органів виконавчої влади з громадянами, інститутами громадянського суспільства

• Перевірюваність: Так • Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так • Потенційна результативність: Поміркована	• Виконання: Обмежене • Вплив на рівень відкритого уряду: Наразі немає ранніх результатів

консультації Це зобов'язання мало на меті розробку нового функціоналу на платформі Взаємодія для підтримки участі громадян, зокрема електронних консультацій щодо законопроектів, електронних опитувань, подання звернень, електронних петицій, запитів на інформацію та голосування за членів громадських рад при органах влади.

Після вторгнення Росії платформу Взаємодія було закрито, щоб запобігти зовнішньому втручанням³⁷. Єдиний модуль, який залишався доступним, був модуль конкурсу грантів. Цей модуль було розроблено під час попереднього плану дій OGP, але запущено під час реалізації поточного плану дій після прийняття Кабінетом Міністрів відповідних постанов у серпні 2021 року³⁸. Його використовує обмежена кількість державних установ і обласних адміністрацій. Наприклад, у 2021–2022 роках Мінмолодьспорту збило через платформу 373 грантові заявки³⁹. Платформа зазнала кібератаки у 2022 році, і функція подання грантових заявок була тимчасово зупинена⁴⁰. Однак платформу і надалі використовують для публікації оголошень про гранти та інформації про результати конкурсного відбору.

Уряд обговорює остаточну концепцію «Взаємодії» зі швейцарсько-українською програмою «Електронне врядування для підзвітності та участі» (EGAP)⁴¹. Початковий план може зазнати змін у зв'язку з доступністю платформи EGAP e-dem.ua на місцевому рівні. До липня 2023 року до цієї платформи приєдналися понад 330 громад, і вона частково покриває функціонал, запланований у Взаємодії для участі на місцевому рівні. Використання платформи не передбачено законом, а ґрунтується на рішеннях органів місцевого самоврядування⁴². Водночас закон, який передбачає обов'язкові публічні консультації центральних органів влади, очікує на друге читання у парламенті⁴³. Цей закон передбачає системний підхід до публічних консультацій і визначає запровадження електронних консультацій для центрального уряду.

Зацікавлені сторони вважають платформу Взаємодія важливим простором спілкування уряду з громадянським суспільством⁴⁴. Міністерство цифрової трансформації планує завершити виконання цього зобов'язання за межами процесу OGP відповідно до переглянутої концепції платформи.

Зобов'язання 8: Запровадження електронної системи подання та аналізу звітності у видобувних галузях

• Перевірюваність: Так • Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так • Потенційна результативність: Суттєва	• Виконання: Суттєва • Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

Це зобов'язання оцінюється в розділі II.

Зобов'язання 9: Утворення національного центру компетенцій у сфері відкритих даних

• Перевірюваність: Так • Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так • Потенційна результативність: Поміrkована	• Виконання: Виконано • Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

Це зобов'язання оцінюється в розділі II.

Зобов'язання 10: Забезпечення цифрової доступності для осіб з інвалідністю

• Перевірюваність: Так • Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так • Потенційна результативність: Поміrkована	• Виконання: Суттєва • Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

Зобов'язання було спрямоване на забезпечення цифрового доступу до інформації та участі осіб з інвалідністю.

За підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН) було проведено два дослідження, щоб надати рекомендації щодо вдосконалення законодавства та технічних рішень для цифрової доступності⁴⁵. У першому дослідженні було оцінено 82 вебсайти та сім платформ електронного врядування, після чого дослідники дійшли висновку, що жоден з цих ресурсів не був повністю доступним для людей з інвалідністю⁴⁶. У другому дослідженні було проаналізовано технічні стандарти та рекомендації щодо мобільності в 14 країнах⁴⁷. Міністерство цифрової трансформації та ПРООН презентували результати зацікавленим сторонам у вересні 2021 року⁴⁸.

У травні 2022 року Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості прийняв національний стандарт на продукти та послуги ІКТ, що відповідав європейським стандартам⁴⁹. Стандарт містить критерії для розробників, щоб зробити свої продукти доступними для людей з інвалідністю. Щоб вимагати відповідності всіх державних сайтів і додатків новим стандартам, включно з перехідним періодом для існуючих вебресурсів, Міністерство цифрової трансформації підготувало проект постанови, але уряд її ще не затвердив⁵⁰.

21 липня 2023 року (після завершення періоду реалізації плану дій) Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 757⁵¹. Згідно з нею, всі сайти та мобільні додатки органів державної влади, а також електронні документи, що на них публікуються, повинні бути доступними для людей з інвалідністю. Доступними вважаються послуги, що надаються на вебсайтах і в мобільних додатках, які відповідають зазначеним вимогам.

Це зобов'язання мало незначний вплив на рівень відкритості уряду. Новий стандарт для продуктів і послуг у сфері ІКТ закладає основу для інституційних змін, але результати можна буде побачити лише після того, як уряд прийме стандарт доступності та коли державні органи запровадять його на своїх вебсайтах електронного врядування та в мобільних додатках.

Зобов'язання 11: Сприяння активізації участі молоді у формуванні та реалізації державної політики, вирішенні питань місцевого значення

• Перевірюваність: Так• Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так• Потенційна результативність: Незрозуміла	• Виконання: Суттєва• Вплив на рівень відкритого уряду: Незначний

Це зобов'язання мало на меті надати молоді інструменти громадської участі та підвищити спроможність державних службовців і громадянського суспільства щодо залучення молоді.

Мінмолодьспорт спільно з Форумом розвитку громадянського суспільства провели загальнонаціональні семінари для 80 представників молодіжних рад та центрів щодо безпосередньої участі у громадському житті⁵². На цих тренінгах йшлося про роль молодіжних рад, молодіжних центрів та молодіжних громадських організацій у бюджетуванні участі, створенні петицій, консультаціях та громадських слуханнях. У співпраці з ГО «Молодіжна платформа», Форумом розвитку громадянського суспільства та Радою Європи міністерство також провело тренінги для понад 100 представників місцевих молодіжних рад та молодіжних дорадчих органів, а також у Львові у жовтні 2021 року відбувся національний форум молодіжних центрів з 70 учасниками⁵³.

Форум розвитку громадянського суспільства та Рада Європи розробили методологію CivicLab та онлайн-курс сертифікації щодо інноваційних підходів та цифрових інструментів для проведення та оцінювання процесів участі⁵⁴. Випускники курсу проводили консультації з молоддю, щоб допомогти уряду розробити законодавчі зміни до стандартів діяльності молодіжних центрів та дорадчих органів. Представник Форуму розвитку громадянського суспільства зазначив, що залучення фахових фасилітаторів значно пришвидшило консультації та сприяло більш ефективному процесу участі⁵⁵.

Такий розвиток потенціалу також відповідав проекту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні», запущеному у 2020 році, що посприяло реалізації деяких заходів в рамках цього зобов'язання⁵⁶. Серед інших чинників — Молодіжна стратегія на 2030 рік⁵⁷, Закон «Про основні засади молодіжної політики»⁵⁸ та державна програма «Молодь України» на 2021–2025 роки⁵⁹.

За підтримки ПРООН Мінмолодьспорту розробило три модулі навчальної програми «Громадянська освіта для молодіжних працівників». Ці модулі охоплюють поняття громадянства, демократії, прав людини, залучення молоді до розробки політики, а також розвитку та адвокації ініціатив громадянської освіти. Тренінговий курс для молодіжних працівників проводився з березня по травень 2021 року, а потім його було змінено на основі відгуків тренерів, учасників та партнерів⁶⁰. Курс наразі ще не доступний онлайн.

Зобов'язання посприяло залученню молодих людей до розробки політики через розвиток потенціалу та консультації. Однак МНЗ оцінює результати як незначні, оскільки заходи ще не змінили практики уряду щодо залучення молоді до прийняття рішень значною мірою. Очікується, що Молодіжна стратегія 2030 та інші відповідні нормативно-правові акти сприятимуть покращенню участі молоді, але це виходить за рамки зазначеного зобов'язання.

Зобов'язання 12: Відкриття доступу до відомостей про автомобільні дороги загального користування державного та місцевого значення

• Перевірюваність: Так• Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так• Потенційна результативність: Поміркована	• Виконання: Обмежене• Вплив на рівень відкритого уряду: Наразі немає ранніх результатів

Цим зобов'язанням передбачалося створити базу даних про стан, технічні характеристики та геолокацію доріг державного та місцевого значення.

У 2021 році було обговорено технічне завдання на необхідне програмне забезпечення з громадськими організаціями, науковцями, Державним дорожнім інститутом та бізнес-асоціаціями. Паралельно Укравтодор⁶¹ надав доступ до просторових координат міжнародних, національних і регіональних доріг на новому порталі геокалькулятора КМ+, який також включав АРІ⁶². Укравтодор та Міністерство цифрової трансформації створили портал у 2020 році за підтримки проєкту TAPAS, що фінансується USAID та UK Aid⁶³. Доступ до порталу було обмежено після початку повномасштабної війни⁶⁴. Реструктуризація Міністерства інфраструктури у 2022 році змістила фокус уваги на нові пріоритети, і серед зацікавлених сторін наразі немає згоди щодо остаточного вигляду проєкту. Тим часом міністерство зіткнулося з нестачею фінансування, оскільки державний бюджет було переспрямовано на потреби національної безпеки⁶⁵.

У листопаді 2022 року Кабінет міністрів ухвалив постанову про впровадження нової інфраструктурної системи як експериментального проєкту. Постанова спрямована на створення, впровадження та підтримку єдиної цифрової системи управління процесом відбудови інфраструктури. На підставі постанови Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України спільно з RISE Ukraine (коаліція українських та міжнародних організацій) пілотували єдину цифрову платформу відбудови у 2023 році після завершення періоду реалізації плану дій. На платформі під назвою Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management (DREAM) збиратимуться всі дані проєктів у зручних для користувача таблицях, графіках і діаграмах за допомогою стандарту відкритих даних про контракування (Open Contracting Data Standard)⁶⁶. Платформа надаватиме інформацію про пошкодження та ремонт доріг, що дозволить громадськості контролювати дороги, які постраждали від війни.

Уряд планує затвердити національну стратегію відновлення в рамках оновленої Національної транспортної стратегії Drive Ukraine 2030. На основі стратегії буде розроблено програмне забезпечення для збору та публікації інформації про дорожні мережі та технічні характеристики доріг⁶⁷. Крім того, урядова антикорупційна програма, прийнята у червні 2022 року, передбачає створення відкритої мапи будівництва та ремонту доріг з публікацією контрактів, щоб уникнути дублювання роботи на тих самих ділянках. Для підвищення ефективності діяльність за цими стратегіями має бути скоординована.

Зобов'язання 13: Створення додаткових механізмів для моніторингу інфраструктурних проєктів:

<ul style="list-style-type: none"> • Перевірюваність: Так • Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так • Потенційна результативність: Суттєва 	<ul style="list-style-type: none"> • Виконання: Обмежене • Вплив на рівень відкритого уряду: Наразі немає ранніх результатів
<p>Це зобов'язання мало на меті створити єдині ідентифікатори для всіх контрактів на інфраструктурні проекти, щоб полегшити моніторинг проектів на різних платформах.</p> <p>У 2021 році команда розробників отримала пропозиції щодо єдиних ідентифікаторів на основі стандарту OC4IDS⁶⁸. Розробники зустрілися з Prozorro, CoST Україна та державними установами, щоб обговорити цю систему. З початком війни ця робота була припинена. Крім того, CoST Україна — важливий партнер у сфері прозорості та моніторингу інфраструктури — закрит офіс і більше не займається підтримкою порталу «Прозора інфраструктура»⁶⁹, хоча існували плани передати портал уряду⁷⁰. Платформа DREAM, пілотний запуск якої відбувся у 2023 році після завершення періоду реалізації плану дій за Зобов'язанням 12, публікуватиме дані про проекти відбудови на всіх етапах в реальному часі відповідно до Open Contracting Data Standard⁷¹. Хоча DREAM частково задовольнить потребу у прозорості інфраструктурних проектів відбудови, відсутність унікальних ідентифікаторів означатиме, що дослідникам доведеться і надалі проводити складний пошук закупівель за конкретним проектом. Крім того, DREAM охоплює в основному роботи з повоєнної реконструкції, а не всі види інфраструктурних проектів.</p>	
<p>Зобов'язання 14: Забезпечення відкритого доступу до гендерно дезагрегованих даних</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Перевірюваність: Так • Чи відповідає цінностям відкритого уряду? Так • Потенційна результативність: Поміркована 	<ul style="list-style-type: none"> • Виконання: Обмежене • Вплив на рівень відкритого уряду: Наразі немає ранніх результатів
<p>Зобов'язання мало на меті забезпечити доступ до гендерно дезагрегованих даних з державних реєстрів.</p> <p>Секретаріат Кабінету Міністрів обговорив зобов'язання з Урядовою уповноваженою з питань гендерної політики, Мінсоцполітики, Держстатом, громадянським суспільством та міжнародними організаціями⁷². Перевіривши свої набори даних та реєстри, державні установи не виявили потреби в нових нормативних актах чи змінах у цій сфері⁷³.</p> <p>У період виконання плану дій Держстатом було запроваджено гендерну дезагрегацію статистичних даних про юридичних осіб, що відображають кількість чоловіків та жінок, зареєстрованих як засновники юридичних формувань. Держстат також надав рекомендації щодо збору даних для інших державних органів, у тому числі щодо гендерного дезагрегування даних у випадках, де це можливо⁷⁴. Разом з тим, оскільки до юрисдикції різних державних органів належить по декілька реєстрів, існує потреба забезпечити, щоб усі розпорядники даних збирали та публікували дані, дезагреговані за статтю. У 2023 році, після періоду реалізації плану дій, Міністерство цифрової</p>	

трансформації розпочало роботу над кейс-стаді щодо гендерних аспектів у відкритих даних, що стане основою для подальшої реалізації зобов'язання.

¹ Примітки авторів:

1. Для згрупованих зобов'язань оцінка потенційної результативності та показника «Вплив на рівень відкритого уряду» проводиться на рівні групи, а не на рівні індивідуальних зобов'язань.
 2. Назви зобов'язань могли бути скорочені. Повний текст зобов'язань доступний тут: «План дій України на 2020–2022 роки», Кабінет Міністрів, 3 березня 2021 р., <https://www.opengovpartnership.org/documents/ukraine-action-plan-2020-2022>.
 3. Додаткова інформація про оцінку формулювання зобов'язань доступна тут: «Огляд плану дій України на 2021–2022 роки», Open Government Partnership, 9 листопада 2021 р., <https://www.opengovpartnership.org/documents/ukraine-action-plan-review-2021-2022>.
- ² Бюджетний кодекс України, прийнятий у 2010 році, зі змінами від 1 липня 2023 року», Верховна Рада України, 12 липня 2023 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2456-17>, ст.28.
- ³ Відповідно до Бюджетного кодексу України, паспорт бюджетної програми — документ, що визначає мету, завдання, напрями використання бюджетних коштів, відповідальних виконавців, результативні показники та інші характеристики бюджетної програми відповідно до бюджетного призначення, встановленого законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), та цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, формування та/або реалізацію якої забезпечує головний розпорядник бюджетних коштів. Див.: Бюджетний кодекс України, прийнятий у 2010 році, зі змінами від 1 липня 2023 року», Верховна Рада України, ст. 2, пункт 40.
- ⁴ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України, 22 травня 2023 року, <https://www.opengovpartnership.org/documents/ukraine-end-of-term-self-assessment-2020-2022>.
- ⁵ Міністерство фінансів, листування з дослідником МНЗ, 11 липня 2023 р.
- ⁶ Олександра Бетлій (Інститут економічних досліджень та політичних консультацій), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 28 червня 2023 р.
- ⁷ Наталя Окша (секретар Координаційної ради OGP, Секретаріат Кабінету Міністрів України), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 9 червня 2023 року.
- ⁸ Міністерство фінансів, листування.
- ⁹ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство „Відкритий Уряд“» у 2020–2022 роках, Кабінет Міністрів України; Міністерство фінансів, листування.
- ¹⁰ Програма Східного партнерства OGP, листування з дослідником МНЗ, 30 червня 2023. р.
- ¹¹ Постанова № 1275 «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану», Кабінет Міністрів, 11 листопада 2022 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-2022-%D0%BF#Text>.
- ¹² «Чи зробив уряд оборонні закупівлі більш відкритими?» Transparency International Україна, 13 червня 2023 р., <https://ti-ukraine.org/en/news/has-the-government-made-defense-procurement-more-open>.
- ¹³ «План дій України на 2020–2022 роки», Кабінет Міністрів.
«Проект Закону про внесення змін до Закону України „Про Фонд державного майна України“ та інших законодавчих актів України щодо сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації та оренди державного і комунального майна», Верховна Рада України, доступ від 3 червня 2023 р., https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70790.
- ¹⁵ «Верховна Рада України прийняла за основу законопроект стосовно удосконалення державної політики управління об'єктами державної і комунальної власності», Верховна Рада України, 2 травня 2023 р., <https://www.rada.gov.ua/news/razom/236012.html>.
- ¹⁶ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ¹⁷ Христина Зелінська (радниця ФДМУ, в минулому співробітниця Transparency International Україна), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 26 червня 2023 р.
- ¹⁸ Платформу «Всеукраїнська школа онлайн» створено у співпраці з ГО «Освіторія» за підтримки швейцарсько-українського проекту.
- ¹⁹ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ²⁰ Див.: <https://lms.e-school.net.ua/about>.

- ²¹ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ²² «Ukraine war disrupts education for more than five million children: UNICEF,» UN News, 23 січня 2023 р., <https://news.un.org/en/story/2023/01/1132757>.
- ²³ Всеукраїнська школа онлайн, Освіторія, <https://osvitoria.org/en/the-all-ukrainian-online-school>.
- ²⁴ Роксолана Швадчак (МОН), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 10 липня 2023 р.
- ²⁵ «Національний план щодо відкритої науки», МОН, 26 січня 2023 р., <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/2023/01/26/National-Open-Science-Plan-Ukraine.pdf>.
- ²⁶ Григорій Мозолевич (МОН), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 26 червня 2023 р.
- ²⁷ Мозолевич, інтерв'ю.
- ²⁸ Мозолевич, інтерв'ю.
- ²⁹ «Національний репозитарій академічних текстів», Український інститут науково-технічної експертизи та інформації, <https://nrat.ukrintei.ua/en>.
- ³⁰ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ³¹ Мозолевич, інтерв'ю.
- ³² «Where is open science in Horizon Europe?» Open Science for Open Societies, 22 січня 2022 р., <https://openscience.eu/Open-Science-in-Horizon-Europe>.
- ³³ «Наука для бізнесу в Україні», МОН, <http://s2b.nauka.gov.ua>; Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України. «Опитування представників бізнесу щодо інноваційної діяльності та актуальних потреб в R&D», МОН, 28 серпня 2020 р., <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2020/08/28.08/opituvannya-28-08-2020.pdf>.
- ³⁵ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ³⁶ Інформація, надана МНЗ Міністерством освіти та науки України під час рецензування цього звіту перед публікацією.
- ³⁷ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ³⁸ Див. платформу для онлайн-конкурсів: <https://grants.vzamo.diia.gov.ua>.
- ³⁹ Олександра Радченко (Швейцарсько-українська програма електронного врядування для підзвітності та участі), листування з дослідником МНЗ, 30 червня 2023 р.
- ⁴⁰ Михайло Корнєєв (Міністерство цифрової трансформації), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 29 червня 2023 р.
- ⁴¹ Програма реалізується Фондом Східна Європа та Фондом Innovabridge у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації та за підтримки Швейцарської Конфедерації за фінансової підтримки Швейцарського агентства розвитку та співробітництва (SDC).
- ⁴² Олександра Радченко (Швейцарсько-українська програма електронного врядування для підзвітності та участі), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 23 червня 2023 р.
- ⁴³ «Проект Закону про публічні консультації», Верховна Рада України, доступ від 3 липня 2023 р., https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70235.
- ⁴⁴ Олеся Архипська (співголова Координаційної ради; Transparency International Україна), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 15 червня 2023 р.; Корнєєв, інтерв'ю.
- ⁴⁵ «Мінцифра за підтримки ПРООН розпочинає створення стандарту цифрової доступності», Міністерство цифрової трансформації, 14 вересня 2021 р., <https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra-za-pidtrimki-proon-rozpochinae-stvorennya-standartu-tsifrovoi-dostupnosti>.
- ⁴⁶ «Inclusion and human rights at the forefront: Accessibility of e-government services and tools for citizens in Ukraine. Study Report,» United Nations Development Programme, 10 вересня 2021 р., <https://www.undp.org/ukraine/publications/inclusion-and-human-rights-forefront-accessibility-e-government-services-and-tools-citizens-ukraine-study-report>.
- ⁴⁷ «International practices on the accessibility of mobile applications of public authorities,» United Nations Development Programme, 13 вересня 2021 р., <https://www.undp.org/ukraine/publications/international-practices-accessibility-mobile-applications-public-authorities>.
- ⁴⁸ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ⁴⁹ «Information technology: Requirements for accessibility of ICT products and services,» DSTU EN 301 549:2022.

- ⁵⁰ «Promoting web accessibility: Working to make government websites in Ukraine accessible to everyone,» United Nations Development Programme, <https://www.undp.org/ukraine/blog/promoting-web-accessibility-working-make-government-websites-ukraine-accessible-everyone>.
- ⁵¹ Інформація, надана МНЗ Міністерством цифрової трансформації під час рецензування цього звіту перед публікацією.
- ⁵² Олексій Коваленко (Форум розвитку громадянського суспільства), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 27 червня 2023 р.
- ⁵³ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України; «Всеукраїнський тренінг для представників молодіжних консультативно-дорадчих органів у Рівному», Міністерство молоді та спорту, 3 листопада 2021 р., <https://mms.gov.ua/news/vseukrayinskij-trening-dlya-predstavnikov-molodizhnih-konsultativno-doradchih-organiv-u-rivnomu>; «Всеукраїнський тренінг для представників молодіжних консультативно-дорадчих органів у Житомирі», Міністерство молоді та спорту, 21 жовтня 2021 р., <https://mms.gov.ua/news/vseukrayinskij-trening-dlya-predstavnikov-molodizhnih-konsultativno-doradchih-organiv-u-zhitomiri>; «Всеукраїнський тренінг для представників молодіжних центрів у м. Луцьк», Міністерство молоді та спорту, 3 листопада 2021 р., <https://mms.gov.ua/news/vseukrayinskij-trening-dlya-predstavnikov-molodizhnih-centriv-u-m-luck>; «У Львові відбувся Всеукраїнський форум молодіжних центрів України», Міністерство молоді та спорту, 29 жовтня 2021 р., <https://mms.gov.ua/news/u-lvovi-vidbuvsya-vseukrayinskij-forum-molodizhni-centriv-ukrayini>.
- ⁵⁴ Олексій Коваленко, «CivicLab: A tool for development, analysis, and forecasting of options in the decision-making process», Council of Europe, квітень 2022, <https://rm.coe.int/civiclab-a4-web/1680a729a1>.
- ⁵⁵ Коваленко, інтерв'ю.
- ⁵⁶ «Youth for Democracy in Ukraine,» Council of Europe, <https://www.coe.int/en/web/kyiv/youth-for-democracy-in-ukraine>.
- ⁵⁷ Указ Президента України «Про національну молодіжну стратегію до 2030 року», Верховна Рада України, 3 грудня 2021 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text>.
- ⁵⁸ Закон України «Про основні засади молодіжної політики», Верховна Рада України, 4 квітня 2021 року, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20/ed20210427#Text>.
- ⁵⁹ Постанова Кабінету Міністрів № 579 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми „Молодь України“ на 2021–2025 роки та внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України», Верховна Рада України, 2 червня 2021 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2021-%D0%BF#Text>.
- ⁶⁰ «Навчальний курс „Громадянська освіта для молодіжних працівників“», Молодіжний працівник, <https://youth-worker.org.ua/news/navchalnyj-kurs-gromadyanska-osvita-dlya-molodizhnyh-pracivnykiv>.
- ⁶¹ Постановою Кабінету Міністрів від 13 січня 2023 року № 29 Державне агентство автомобільних доріг було перейменовано в Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України («Агентство відновлення») та приєднано до Державного агентства інфраструктурних проєктів. Див.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/29-2023-%D0%BF#Text>.
- ⁶² Див.: <https://kmpius.ukravtodor.gov.ua>; Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ⁶³ «Ukravtodor will provide geodata on highways of national importance», East Europe Foundation, 12 жовтня 2020 р., <http://oldsite.eef.org.ua/en/ukravtodor-will-provide-geodata-on-highways-of-national-importance>.
- ⁶⁴ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ⁶⁵ Святослав Абрамов (Міністерство інфраструктури, в минулому Виконавчий директор CoST Україна), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 20 червня 2023 р.
- ⁶⁶ «При Міністерстві інфраструктури створюється проєктний офіс DREAM», Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури, 4 липня 2023 р., <https://www.kmu.gov.ua/en/news/pry-ministerstvi-infrastruktury-stvoriuietsia-proektnyi-ofis-dream>.
- ⁶⁷ Абрамов, інтерв'ю.
- ⁶⁸ Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ⁶⁹ Див.: <https://portal.costukraine.org>.
- ⁷⁰ Абрамов, інтерв'ю.
- ⁷¹ «Digital Restoration EcoSystem for Accountable Management», Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури, <https://dream.gov.ua>.
- ⁷² Звіт про виконання Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2020–2022 роках (самооцінка), Кабінет Міністрів України.
- ⁷³ Окша, інтерв'ю.
- ⁷⁴ Ольга Кармазіна (Держстат), інтерв'ю з дослідником МНЗ, 3 липня 2023 р.